

80. A. S. Puşkin'in *Yevgeni Onegin* adlı eserinde Rusça-Türkçe sesteş kelimelerin çeviri sorunları

Tülay AKBABA¹

APA: Akbaba, T. (2023). A. S. Puşkin'in *Yevgeni Onegin* adlı eserinde Rusça-Türkçe sesteş kelimelerin çeviri sorunları. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (33), 1310-1328. DOI: 10.29000/rumelide.1279180

Öz

Telaffuzları ve yazılışları aynı; ancak anlam bakımından birbirinden farklı olan kelimelere sesteş kelimeler denmektedir. Bu terim ilk kez 1928 yılında Fransız dilbilimciler Maxime Kœssler ve Jules Derocquigny tarafından 'faux amis du traducteur' (çevirmenin sahte dostları) olarak kullanılmıştır (Kœssler, Derocquigny, 1928). Türk dilinde bu terimi ifade etmek için 'sesteş', 'eş sesli', 'eş adlı' ve Fransızcadan dilimize geçen 'homonim' (homonym) kelimeleri kullanılmaktadır. Rusça ve Türkçe birbirinden çok farklı iki dil olmasına rağmen köklü bir geçmişe sahip olan Türk-Rus ilişkileri, filoloji alanında da büyük ölçekli bir etkileşime neden olmuştur. Bu etkileşim sürecinde, hem Türkçeden Rusçaya hem de Rusçadan Türkçeye çok sayıda kelime geçmiş ve bu kelimelerin bir kısmı Rusça-Türkçe sesteş kelimeleri oluşturmuştur. Rusça ve Türkçede sesteş kelimeler, ses, yazım ve biçim açısından dört gruba ayrılmaktadır. Örneğin, Rusçada 'ad' 'cehennem' anlamına gelirken, Türkçede yazılış ve okunuş açısından 'ad', 'isim' anlamına gelmektedir. çalışmamızda Rusça-Türkçe sesteş kelimeler, Aleksandr Sergeyeviç Puşkin'in (1833) Rus edebiyatının en önemli klasik eserlerinden biri sayılan *Yevgeni Onegin* üzerinden incelenecektir. Eserde Rusça-Türkçe sesteş kelimelerin her iki dildeki karşılıkları, hangi sıklıkla kullanıldığı, hangi bölümde geçtiği çevirmenlerin tercümesiyle birlikte sunulacaktır. çalışmamızın amacı karşılıklı çözümleme yöntemiyle Rusça-Türkçe sesteş kelimelerin nasıl çevrildiğini sunmaktır.

Anahtar kelimeler: Sesteş kelime, isim, Puşkin, Rusça, Türkçe, çeviri

Translation problems of Russian-Turkish homonyms in A. S. Pushkin's *Eugene Onegin*

Abstract

Homonyms are each of two or more words having the same pronunciation but different meanings, origins, or spelling. The term 'faux amis du traducteur' (false friends of translator) was first used by French linguists Maxime Kœssler and Jules Derocquigny in 1928. In Turkish language, the phrases 'sesteş', 'eş sesli', 'eş adlı' as well as the 'homonim' (homonym) adapted from French language are used as counterparts to this term. Despite the fact that Russian and Turkish languages are completely distinct languages, the ties between Turkey and Russia have caused considerable interactions especially in the field of philology. The interaction between the languages have been in both ways and brought a number of words to both languages. A certain number of these words have formed Russian-Turkish homonyms. The homonyms in Russian and Turkish languages are divided in four groups with respect to phone, spelling and form. For instance, the Russian word 'ad' means 'hell' while the same word means 'name' with respect to its spelling and pronunciation in Turkish language. In our

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Batı Dilleri ve Edebiyatları, Rus Dili ve Edebiyatı ABD (Burdur, Türkiye) takbaba@mehmetakif.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-0430-9633 [Araştırma makalesi, Makale kayıt tarihi: 05.01.2023 kabul tarihi: 20.04.2023; DOI: 10.29000/rumelide.1279180]

study, Russian-Turkish homonyms shall be explored through *Eugene Onegin* by Alexander Sergeyevich Pushkin (1833), one of the significant classics of Russian literature. The study shall involve the counterparts of Russian-Turkish homonyms in both languages, how often they are used and in which sections they appear along with their translated forms. The aim of our study is to present how the Russian-Turkish homonyms are translated using the contrastive analysis method.

Keywords: Homonym, noun (substantive), Pushkin, Russian, Turkish, translation

Bilgi teknolojisi çağının en önemli özelliği ulusların, kültürlerin ve dillerin karşılıklı olarak birbirlerini etkilemesidir. Bu etkileşim sürecinde dil sisteminde yeni terimler, dilbilgisel ve sözcüksel olgular ortaya çıkmaktadır. Dünyada var olan tüm dillerin gelişimi sürekli olarak farklı alanlarda gerçekleşmektedir. Bu alanlara örnek olarak fonetik, morfoloji, anlambilim verilebilir. Dildeki en belirgin değişim ve gelişim dilin söz varlığında yani kelime dağarcığında meydana gelmektedir. Bu bağlamda Aksan (1987) kelimenin eski çağlardan beri dilin en güçlü ve en önemli unsuru olduğunu ve Aristo'dan beri dilin en küçük anlamlı yapı taşıını oluşturduğunu vurgulamıştır.

çevremizdeki tüm nesnelere ve olguların kendine ait isimleri vardır. Kelimeler sadece görülebilen, dokunulabilen, duyulabilen belirli nesnelere adlandırmamıza izin vermekle kalmaz, aynı zamanda zihnimizde ortaya çıkan konular hakkında da kavramlar oluşturur. Böylece kavramlar, dilin tüm kelime dağarcığını oluşturarak karşımıza çıkar. Bu hususta tüm dillerdeki sesteş kelimeler büyük bir ilgi uyandırmaktadır. Dilbilim ansiklopedisinde (2012) sesteşlik Yunanca 'Homonymia' yani Türkçe'de 'eş adlılık' anlamları birbiriyle ilişkili olmayan farklı dil birimlerinin ses çakışması olarak tanımlanmıştır. Türk dilinde bu kavramı ifade etmek için 'sesteş', 'eş sesli', 'eş adlı' ve Fransızcadan dilimize geçen 'homonim' (homonym) kelimeleri kullanılmaktadır.

Sesteş kelimeler uzmanların dikkatini 20. yüzyılın başlarında çekmeye başlamıştır. Dilbilimciler ve çevirmenler bu terimi inceledikçe, homonim, homofon, homograf, homofon gibi birçok olguyu içerdiğini tespit etmişlerdir. Dilbilimcilerin diller arası eş seslilik konularına dikkat çekmesi bu olgunun özellikle çeviribilimin sorunlarından biri olmasından kaynaklanmaktadır.

Diller arası sesteş kelimeler, ses veya grafik biçiminde çakışan, anlam bakımından farklılık gösteren iki veya daha fazla etkileşimde olan dilin kelimelerinden oluşmaktadır. Örneğin, Rusçada aptal anlamına gelen 'дурак' Türkçede 'durak' (tren, tramvay, otobüs, minibüs vb. genel taşıtların durmak zorunda olduğu veya durabileceği yer); Rusçada kargaşa, karışıklık anlamına gelen 'бардак' Türkçede 'bardak' (su vb. şeyleri içmek için kullanılan, genellikle camdan yapılan kap); Rusçada yatak anlamına gelen 'кровать' Türkçede 'kravat' (bir ucu ince, diğer ucu daha geniş, gömlek yakasının altından geçirilerek önde üçgen biçiminde bağlanan, özel kumaştan yapılan giysi aksesuarı, boyun bağı) anlamına gelmektedir (TDK, 2011).

Dilbilimsel bir olgu olarak sesteş kelimeler alanında Bulakhovski, şerba, Vinogradov, Reformatski, Budagov, şmelev, Balli, Bloomfield, Malakhovski, şanski, Kalinin, Rozental, Telenkova, Portitor ve diğer birçok araştırmacı çalışma yapmıştır. Örneğin, Portitor (1788) sözlükbilimsel makalesinde, Fransızca-Almanca sesteş kelimeleri incelemiştir (Stroy, 2021). Ancak sesteş kelimelerle ilgili en kapsamlı çalışma 1928'de Kessler ve Derokigny'nin Fransızca-İngilizce ve İngilizce-Fransızca paralellikler üzerine hazırladıkları *Les faux amis, ou les pieges du vocabulaire anglais* (Sahte Arkadaşlar veya İngilizce Kelime Hazinesinin Tuzakları) çalışmasıyla başlamıştır. Aynı zamanda günümüzde yaygın olarak kullanılan 'faux amis du traducteur' (çevirmenin sahte dostları) terimini tanıtır benzer yazım ve farklı

anlambilime sahip 'tamamen sahte' ve benzer yazım ve çoğunlukla ortak anlambilime sahip 'kısmen sahte' olarak bu terimi sınıflandırmışlardır (Köessler ve Derocquigny, 1928). Kessler ve Derocquigny (1928) diller arası ilişkilerin ciddi ve kapsamlı bir şekilde incelenmesinin temelini atmış ve sesteş kelimelerin, telaffuz veya yazım açısından aynı, ancak anlamsal açıdan farklılık gösterdiğini belirtmişlerdir. Ancak 'çevirmenin sahte dostları' adı altındaki tercümeleleriyle sadece iki dildeki kelimelerin ses benzerliğini kastetmişlerdir.

İlerleyen yıllarda, sesteş kelimeler üzerine yapılan çalışmalar artmış olup *çevirmenin Sahte Dostları* adı verilen farklı türde sözlükler yayımlanmıştır. 60'lı yılların sonlarında ve 70'lerin başında Sovyet bilim adamları bu konu üzerine araştırmalar yapmaya devam etmişlerdir. Örneğin, Akulenko (1969), Gotlib (1972) ve Muravyov'un (1985) çalışmaları bunlara en güzel örneklerdir. Bu yazarlar ilgili temel teorik hükümleri geliştirip çeviri sorunlarıyla ilgili sözlükler ve ders kitapları hazırlamışlardır.

Eş seslilik terimi için sınırsız sayıda tanım vardır. Örneğin, Reformatski'ye (1996) göre, "Her durumda sesteş kelimeler, neyin ayırt edilmesi gerektiğinin ayırt edilemezliğidir, bu nedenle yazar, sesteş kelimeleri 'anlamanın önündeki bir engel' olarak adlandırmaktadır" (s. 94). Aynı zamanda diller arası çeviriler yapılırken kelimenin birden fazla anlamı olabileceğini göz önünde bulundurarak sözlükteki tüm anlamlarını kontrol etmeyi ve en uygun olanını seçmenin önemini vurgulamaktadır (Reformatski, 1996). Aksi durumda cümlenin anlamı değişmektedir. "Browne, Arnold, Şanski, Akhtyamov sesteş kelimeler, ses eşleştğinde ve anlamları ayırt ederken mutlaka aynı yazılışlara sahip olması gereken kelimelerdir" diye düşünmektedirler (Lastochkina, 2016, s. 22).

Manakin'e (2004) göre, "Diller arası eş seslilik, yalnızca farklı dillerde yer alan öncelikle aynı göstergelere sahip ve sadece yakın veya benzer bir anlam ifade etmeyen kelimeler olarak düşünülmelidir" (s. 163). Vişnyakova'nın (1984) *Rusça Sesteş Kelimeler Sözlüğü*'nde önerdiği eş seslilik tanımına dikkat etmenin uygun olduğunu düşünmekteyiz. "Sesteş kelimeler anlam bakımından farklı, telaffuz, sözcüksel-dilbilgisel ilişki ve söyleyişindeki benzerliğin konuşmada kafa karışıklığına yol açtığı kök akrabalığı açısından yakın kelimelerdir" (Vişnyakova, 1984, s. 14).

Sesteş kelimeler ve türleri

Türk dilinde sesteş kelimeler dörde ayrılmaktadır:

1) Sözcüksel eş seslilik: Sesletim ve dilbilgisel olarak cümlede görevleri aynı olmasına rağmen farklı anlamlara sahiplerdir. Örneğin, 'çay'. Birinci anlamı çeşitli bitkilerin yapraklarının, tomurcuklarının kaynatılmasıyla elde edilen bir içecek türüdür. İkinci anlamı ise dereden büyük, ırmaktan küçük akarsudur (TDK, 2011).

2) Fonetiksel eş seslilik: Yazılışları farklı ancak fonetiksel açıdan aynı sesletime sahiplerdir. Örneğin, onun gibi olan, ona benzer anlamındaki 'öyle' ile gün ortası, öğlen, öğle vakti anlamındaki 'öğle' (TDK, 2011).

3) Grafikselsel eş seslilik: Yazılış açısından aynı ancak vurgu bakımından farklı olan kelimelerdir. Türkçede bu tür eş sesli kelimelere çok az rastlanmaktadır. Örneğin, yok, öyle değil, olmaz anlamlarında onamama, inkâr bildiren bir söz olan 'ha'yır' ile iyilik, karşılık beklenmeden yapılan yardım anlamında kullanılan 'hay'ır' (TDK, 2011).

4) Morfolojik eş seslilik: Dilbilgisel eş sesliler, sesletim ve yazılım açısından aynı, cümledeki görevleri açısından farklı olan kelimelerdir. Örneğın, 'göl'. Birinci anlamı gülgillerin örnek bitkisi (Rosa). İkinci anlamı insanın, hoşuna veya tuhafına giden olaylar, durumlar karşısında, genellikle sesli bir biçimde duygusunu açığa vurmasıyla ortaya çıkan gülmek eyleminin 3. tekil şahısta emir kipinde kullanılmasıdır (TDK, 2011).

Türkçedeki yabancı kökenli özellikle Arapça ve Farsça kelimelerin ve eklerin telâffuzunu Türkçeye uyarlamak için kullanılan şapkalı a (Â, â) harfiyle yazılan kelimeler sesteş grubunda yer almaz. Örneğın, atmosferdeki su buharının yoğunlaşmasıyla oluşan ve yeryüzüne beyaz ve hafif billurlar biçiminde donarak düşen su buharı anlamına gelen 'kar' ve alışveriş işlerinin sağladığı para kazancı anlamına gelen 'kâr' (TDK, 2011).

Ayrıca Türk dilinde aynı kökten oluşmuş kelimeler de sesteş sayılmamaktadır. Bu tür kelimeler sesteş kök olarak kabul edilmektedir. Örneğın, hem isim hem fiil anlamında kullanılan 'güven'.

"Kimseye güvenim kalmadı."

"Sana sonuna kadar güveniyorum."

Her iki cümlede kullanılan 'güven' kelimesi aynı köke sahip oldukları için sesteş köklerdir.

Rus dilinde de sesteş kelimeler dörde ayrılmaktadır:

1) Sözcüksel eş seslilik: Yazılış ve sesletim açısından aynı olup anlamları farklı olan kelimelerdir. Örneğın, hem dünya, evren hem de barış anlamına gelen 'мир'.

2) Fonetiksel eş seslilik: Sesletim açısından birebir aynı olup anlamsal açıdan farklı olan kelimelerdir. Örneğın, 'код' ve 'кот'. 'Код' kod demek olup 'кот' ise kedi demektir. Her iki kelimenin okunuğu aynıdır.

3) Grafıksel eş seslilik: Aynı şekilde yazılıp farklı telaffuza, vurguya ve anlama sahip olan kelimelerdir. Örneğın, 'мыка' kelimesinin anlamını sadece vurgudan çözebiliriz. Eğer 'мыка' kelimesinde vurgu y (okunuğu 'u') harfindenye işkence, ızdırap, a harfinden ise un anlamına gelir.

4) Morfolojik eş seslilik: Yazılışları aynı olmasına rağmen anlamları ve cümledeki görevleri birbirinden farklı olan kelimelerdir. Örneğın, fırın anlamında isim olarak kullanılan 'печь' ve pişirmek anlamında fiil olarak kullanılan 'печь'.

Sesteş kelimeler üzerine sözlükler

1974'te Ahmanova tarafından hazırlanan *Slovar omonimov russkogo yazıka* (Rusça Sesteş Kelimeler Sözlüğü) Rus dilinde yayımlanan ilk kapsamlı sesteş kelimeler sözlüğüdür. Sözlükte, sesteş kelime çiftlerini (veya grupları) içeren 2000'den fazla madde başı bulunmaktadır.

1976'da Tiflis'te Kolesnikov tarafından 4 bin sesteş kelime içeren *Slovar omonimov russkogo yazıka* (Rusça Sesteş Kelimeler Sözlüğü) yayımlanmıştır.

2008'de Efremova tarafından hazırlanan *Tolkovıy slovar omonimov russkogo yazıka* (Rusça Sesteş Kelimelerin Açıklayıcı Sözlüğü), Rus sözlükbiliminde bugüne kadarki en kapsamlı sesteş kelimeler

sözlüğüdür. Bu sözlük, yaklaşık 80.000 madde başı kelimeyle tanımlanan ve neredeyse 100.000 semantik birimi numaralandıran 20.000'den fazla sestese kelime dizisi (eş sesli birim) içermektedir.

1924'te Reşad Ziya tarafından yayımlanan *Lisânımızda Elfâz-ı Müteşâbihe* Türkiye Türkçesinde sestese kelimelerin bir araya getirildiği ilk sözlük çalışmasıdır. Eserde toplam 1428 madde başı bulunmaktadır (Doğan, 2020).

Yazar, eserin mukaddime kısmında “elfâz-ı müteşâbihe” diye adlandırdığı sestese kelimelerin tanımını yaparak her dilde sestese kelimelerin mevcut olduğunu, medeni her milletin bu türdeki kelimeleri içeren tam tekmil kitaplar hazırladığını, kavranılması zorunlu bir konu olan sestese kelimelerini kayıt altına alamayan bir dilin azaları eksik bir insan gibi olduğunu ifade eder (Doğan, 2020, s. 233).

Rusça ve Türkçedeki sestese kelimeleri tespit edebilmek için Şipova'nın (1976) *Slovar turkizmov v russkom yazıke* (Rus Dilinde Türkçe Kelimeler Sözlüğü), Tihonov'un (2001) *Kompleksny slovar russkogo yazıka* (Rus Dilinin Kapsamlı Sözlüğü) ve Ojegov, Şvedova'nın (2006) *Tolkovny slovar russkogo yazıka* (Rus Dilinin Açıklamalı Sözlüğü) incelenmiştir.

Yukarıdaki sözlüklerde tespit edilen kelimeler Kalyuta ve Demirel'in (2005) Rusça Sestese Kelimeler Sözlüğü ile kıyaslanmıştır. Kelimeler alfabetik sıraya konarak Puşkin'in eserlerinde geçen tüm kelimelerin sözlük haline dönüştüğü 4 ciltlik *Puşkin Dili Sözlüğü*'nde (Slovar yazıka Puşkina, 2000) kontrol edilmiştir. Eser olarak Puşkin'in Rus edebiyatının en önemli klasik eserlerinden biri sayılan roman türünde kaleme aldığı *Yevgeni Onegin* seçilmiştir. Eserde Rusça-Türkçe sestese kelimelerin hangi sıklıkla kullanıldığı, hangi bölümde geçtiği çevirmenlerin tercümesiyle aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 1: *Puşkin'in Yevgeni Onegin Adlı Eserinde Tespit Edilen Sestese Kelimeler*

No	Sestese Kelime	Kullanım Sıklığı	Yaran (2003)	Gürses (2017)
1	Ад (Ad)	2	III 22.9. Tamu // VII 24.7. Tamu	III 22.9. Cehennem // VII 24.7. Cehennem
2	Баба (Baba)	3	VII 32.4. Karı // VII 38.6. Kadın // VI 39.14 Karı	VII 32.4. Kadın // VII 38.6. Kadın // VI 39.14. Kadın
3	Бал (Bal)	12	V 37.14. Balo // I 15.5. Balo // V 28.8. Balo // V 37.14 Balo // I 27.2. Balo // V 40.4 Balo // VII 54.2 Balo // VIII 13.14. Balo // III 28.1. Balo // I 29.2. Balo // I 54.11. Balo // I 30.4. Balo	V 37.14. Balo // I 15.5. Balo // V 28.8. Balo // V 37.14. // I 27.2. Balo // V 40.4. Balo // VII 54.2. Balo // VIII 13.14. Balo // III 28.1. Balo // I 29.2. Balo // I 54.11. // I 30.4. Balo
4	Банка (Banka)	1	VII 31.8. Kavanoz	VII 31.8. Kavanoz
5	Бег (Bek)	2	I 50.7. Koşu // VIII 39.14. Koşu	I 50.7. Koşma // VIII 39.14. Koşu
6	Без (Bez)	3	IV 16.5. -siz // III 8.6. -meden // II 10.14. Hemen hemen idrak etmek üzre onsekizini...	IV 16.5. -meden // III 8.6. Hep // II 10.14. Ama on sekiz bile değildi.
7	Бить (Bit)	4	II 32.13. Dövmek // I 20.14. çırpıştırmak // I 22.12. Vurmak // VIII 22.3 çalmak	II 32.13. Dövmek // I 20.14. Dövmek // I 22.12. Ovuşturmak // VIII 22.3. Olmak
8	Боа (Boğa)	1	VIII 30.10. Atkı	VIII 30.10. Şal

9	Бор (Boğ)	21	V 3.5. Tanrı // VI 5.11. Tanrı // I 29.12. Tanrı // III 18.6 Tanrı // III 34.5 Tanrı // II 12.1. // VIII 49.10. Tanrı // II 12.13. Tanrı // IV 18.12. Tanrı // I 1.6 Tanrı // III 39.2 Tanrı // V 45.3 Tanrı // VIII 21.7. Tanrı // I 29.12. Tanrı // III 2.6. Tanrı // I 5.3. Tanrı // I 38.6. Tanrı // III 33.12. Tanrı // VII 24.3. Tanrı // III T. ² 37. Tanrı // VIII 5.7. Tanrı	V 3.5. Tanrı // VI 5.11. Tanrı // I 29.12. Tanrı // III 18.6. Tanrı // III 34.5. Tanrı // II 12.1. // VIII 49.10. Tanrı // II 12.13. Tanrı // IV 18.12. Tanrı // I 1.6. Tanrı // III 39.2. Tanrı // V 45.3. Tanrı // VIII 21.7. Tanrı // I 29.12. Tanrı // III 2.6. Tanrı // I 5.3. Tanrı // I 38.6. Neysе ki! // III 33.12. Tanrı // VII 24.3. Tanrı // III T.37. Tanrı // VIII 5.7. Tanrı
10	Бой (Boy)	1	VI 34.7. çarpışma	VI 34.7. Düello
11	Бок (Bok)	1	VII 54.13. Yan	VII 54.13. Yan
12	Брак (Bırak)	1	II 13.2. Evlilik	II 13.2. Evlenmek
13	Ведать (Vedat)	5	III 24.3. Haberdar olmak // V 45.7. Haberdar // IV 31.11. Bilmek // II 17.6. Tanışmak // VI 18.3. Haberdar	III 24.3. Söylemek // V 45.7. ... kalkmak // IV 31.11. Bilmek // II 17.6. Bilmek // VI 18.3. Öğrenmek
14	Велеть (Velet)	6	III 34.8. Uyarıvermek // VI 25.6. Buyurmak // VI 25.11. Buyurmak // III 18.6. Buyruk // IV 48.5 ... var // 49.3. Buyurmak	III 34.8. Tembih etmek // VI 25.6. Emretmek // VI 25.11. Emretmek // III 18.6. Emretmek // IV 48.5. Göndermek // IV 49.3. Söylemek
15	Даль (Dal)	1	II 10.8. Uzaklık	II 10.8. Uzakları
16	Да (Da)	49	III 2.2. Bu var ya // VIII 17.14. Peki ama // III 5.2. Hani işte // V 28.5. Ne // I 6.7. Gerçi // I 48.7. Bir de // II 2.11. Zaten // II 5.13. Evet // II 15.12. Ve // III 2.6. Neysе // III 2.8. -mi // III 13.14. Ve // III 17.2. -de // III 18.5. Peki // III 18.14. Ve // III 19.2. Fakat // III 21.6. -da // III 33.9. -A // III 33.12. Neysе // III 34.8. Bir de // III 35.12. Peki // III 36.12. // III 37.14. ile // IV 19.1. Evet // IV 32.5. -E // IV 34.4. Fakat // IV 35.5. Bir de // V 23.10. Ve // V 29.4. Bir de // V 32.6. Bir de // V 45.2. çünkü // VI 18.14. Ancak // VI 23.4. Ama // VII 22.6. Ve // VII 25.14. // VII 34.3. ve bir de // VII 55.5. Ve // VIII 8.10. Ve // VIII 17.14. Peki // VIII 34.1. Ve // VIII 46.12. Bir de // Пыр. 9.7, 10, 14. // IV 46.14. Yaşasın! (Да здравствуй!) // IV 49.1. Evet // VIII 8.14. Evet // IV 48.13. Böyle // VII 41.11. Evet	III 2.2. Ama // VIII 17.14. Ama // III 5.2. Hani // V 28.5. Ne // I 6.7. Ve // I 48.7. Bir de // II 2.11. Evet // II 5.13. Hı, ha // II 15.12. Ve // III 2.6. Ama // III 2.8. Acaba // III 13.14. Ve // III 17.2. // III 18.5. Peki // III 18.14. // III 19.2. Ama // III 21.6. -da // III 33.9. Ama // III 33.12. Ama // III 34.8. -da // III 35.12. Ama // III 36.12. // III 37.14. ile // IV 19.1. Hiç // IV 32.5. Artık // IV 34.4. Ama // IV 35.5. // V 23.10. Ve // V 29.4. Bir de // V 32.6. // V 45.2. Evet // VI 18.14. Ama // VI 23.4. // VII 22.6. Ve // VII 25.14. Sonra // VII 34.3. Ve // VII 55.5. Ama // VIII 8.10. İle // VIII 17.14. Ama // VIII 34.1. Evet // VIII 46.12. Ve // Пыр. 9.7. Bir de // Пыр. 9.10. Ve // Пыр. 9.14. Ama // IV 46.14. // IV 49.1. Evet // VIII 8.14. Evet // IV 48.13. Ya // VII 41.11. Evet

² Письмо Татьяны к Онегину (Sözlükte T harfiyle yapılan kısaltma "Tatyana'nın Onegin'e Mektubu'nu açıklamaktadır).

17	Дама (Dama)	24	V 40.7. Kadın // I 42.5. Kadın // IV 30.9. Bayan // VIII 14.3. Bayan // VIII 16.6. Bayan // Пут. ³ Вв. ⁴ 21. // V 35.7. Bayan // V 42.6. Bayan // VII 4.6. Bayan // VIII 15.1. Bayan // VIII 24.5. Bayan // Прим. ⁵ 7.3. Bayan // I 5.13. Hanım // I 21.5. Bayan // I 27.14. Bayan // I 28.10. Hanım // I 30.7. Hanım // VII 50.12. Bayan // VIII 6.7. Hanım // VIII 6.14. Bayan // VIII 25.4. Hanım // II 5.12. Bayan // III 22.14. Kadın // III 27.1. Hanım	V 40.7. Kadın // I 42.5. Kadın // IV 30.9. Kadın // VIII 14.3. Hanım // VIII 16.6. Hanım // Пут. Вв. 21. Hanım // V 35.7. Hanım // V 42.6. Hanım // VII 4.6. Hanım // VIII 15.1. Hanım // VIII 24.5. Kadın // Прим. 7.3. Hanım // I 5.13. Hanım // I 21.5. Kadın // I 27.14. Kadın // I 28.10. Hanım // I 30.7. Kadın // VII 50.12. Kadın // VIII 6.7. Hanım // VIII 6.14. Kadın // VIII 25.4. Kadın // II 5.12. Kadın // III 22.14. Kadın // III 27.1. Kadın
18	Дар (Dar)	4	VII 37.10. Armağan // VIII 3.8. Armağan // VI 45.8. Armağan // II 11.2. Yetenek	VII 37.10. Hediye // VIII 3.8. Yetenek // VI 45.8. Nimet // II 11.2. Yetenek
19	Дева (Deva)	26	IV 16.6. Genç kız // Прим. 23.1. Genç kız // I 57.8. Kız // VI 22.8. Kız // IV 41.12. Genç kız // V 9.9. Genç kız // V 19.7. Genç kız // V 20.4. Genç kız // VII 35.12. Kız // VIII 4 сн. ⁶ 4.3 Kız // II 10.3. Kız // III 21.12. Genç kız // III 30.6. Genç kız // V 31.6. Kız // V 34.4. Genç kız // VIII 36.14. Genç kız // Пут. 8.8. // III 8.5. Kız // VI 19.11. Genç kız // I 19.3. Kız // I 57.13. Kız // II 7.4. Kız // IV 26.7. Genç kız // V 8.14. Genç kız // VII 46.14. Genç kız // VII 52.8 Kız	IV 16.6. Genç bir kız // Прим. 23.1. Genç kız // I 57.8. Kız // VI 22.8. Kız // IV 41.12. Bakire // V 9.9. Genç kız // V 19.7. Genç kız // V 20.4. Genç kız // VII 35.12. Genç kız // VIII 4 сн. 4.3. Kız // II 10.3. Kız // III 21.12. Kız // III 30.6. Kız // V 31.6. Kız // V 34.4. Kız // VIII 36.14. Genç kız // Пут. 8.8. Genç kız // III 8.5. Kız // VI 19.11. Genç kız // I 19.3. Kız // I 57.13. Kız // II 7.4. Kız // IV 26.7. Genç kız // V 8.14. Kız // VII 46.14. Genç kız // VII 52.8. Kız
20	Диван (Divan)	1	VII 39.12. Divan	VII 39.12. Divan
21	Дурак (Durak)	1	VI 6.2. Aptal	VI 6.2. Budala
22	Ель (Yel)	1	V 24.7. çamlık	V 24.7. çam ormanı

³ Отрывки из путешествия Онегина (Sözlükte 'Пут.' kısaltması 'Onegin'in Seyahatinden Parçalar' kısmını işaret etmektedir).

⁴ Введение (Giriş kısmı anlamına gelmektedir).

⁵ Примечание (Eserde 'Puşkin'in Notları' kısmını belirtmektedir).

⁶ Сноска (Dipnot anlamına gelmektedir).

23	Забьтъ (Zabit)	24	VIII 17.7. Unutmak // II 33.11. Boşvermek // VII 17.9. Unutmak // VII 34.2. Brakılmak // III 36.8. Unutuvermek // I 10.11. Kendinden geçmek // VII 21.6. Unutmak // I 30.11. Unutmak // VII 55.4. Unutmamak // VIII 45.2. Unutmak // I 31.2. Unutmak // VI 22.7. Unutmak // III 36.8. Unutuvermek // III 17.10. Unutmak // VII 25.3. Unutmak // Пур. 7.14. // II 18.14. Unutulmak // VII 17.9. Unutulmak // III т.23 Unutulmak // VII 54.2. Unutulmak // IV 44.10. Unutulmak // VII 7.10. Unutulmak // IV 38.13. Unutmak // VII 21.6. Unutmak	VIII 17.7. Unutmak // II 33.11. Unutulmak // VII 17.9. Unutulmak // VII 34.2. Unutulmak // III 36.8. Unutmak // I 10.11. Kendini kaybetmek // VII 21.6. Unutmak // I 30.11. Akıldan çıkmamak // VII 55.4. Unutmak // VIII 45.2. Unutmak // I 31.2. Unutmak // VI 22.7. Unutmak // III 36.8. Unutmak // III 17.10. Unutmak // VII 25.3. Unutmak // Пур. 7.14. Unutmak // II 18.14. Unutmak // VII 17.9. Unutmak // III т.23 Unutmak // VII 54.2. Unutmak // IV 44.10. Unutmak // VII 7.10. Unutmak // IV 38.13. Unutmak // VII 21.6. Unutmak
24	Зыбъ (Zır)	1	I 50.10. Meneviş	I 50.10. Seyrüsefer
25	Ибо (İba)	1	Пур. Бв. 20.	Пур. Бв. 20. Fakat
26	Из (İz)	44	V 14.4. Edat olarak // IV 30.2. Tamlama olarak // I 6.1 Tamlama olarak // I 6.8. Edat olarak // I 25.11. Edat olarak // I 43.11. Edat olarak // II 6.9. Edat olarak // II 38.14. Edat olarak // III 25.13. // IV 30.2. Tamlama olarak // IV 41.9. Edat olarak // IV 47.5. Edat olarak // V 8.5. Edat olarak // V 27.3. Edat olarak // V 27.12. Edat olarak // V 28.1. Edat olarak // V 30.8. Edat olarak // V 34.12. Edat olarak // V 35.3. Edat olarak // V 45.5. Edat olarak // VI 5.3. Edat olarak // VI 26.9. Edat olarak // VI 32.4. Edat olarak // VI 36.4. Edat olarak // VII 1.11. Edat olarak // VII 4.14. Edat olarak // VII 22.4. Edat olarak // VII 41.5. Tamlama olarak // VII 50.14. Edat olarak // VIII 17.3. Edat olarak // VIII 19.11. Edat olarak // VIII 35.7. Edat olarak // Прим. 5.3,12, 24.1, 32.1, 43.4. // Пур. Бв. 6,11,28, 1.1,8, 17.7,11.	V 14.4. Edat olarak // IV 30.2. Edat olarak // I 6.1. // I 6.8. Edat olarak // I 25.11. Edat olarak // I 43.11. Edat olarak // II 6.9. Edat olarak // II 38.14. Edat olarak // III 25.13. // IV 30.2. Edat olarak // IV 41.9. Edat olarak // IV 47.5. Edat olarak // V 8.5. Edat olarak // V 27.12. Edat olarak // V 28.1. Edat olarak // V 30.8. Edat olarak // V 34.12. Edat olarak // V 35.3. Edat olarak // VI 5.3. Edat olarak // VI 26.9. Edat olarak // VI 32.4. Edat olarak // VI 36.4. Edat olarak // VII 1.11. Edat olarak // VII 4.14. Edat olarak // VII 22.4. // VII 41.5. Tamlama olarak // VII 50.14. Edat olarak // VIII 17.3. Edat olarak // VIII 19.11. Edat olarak // VIII 35.7. Edat olarak // Прим. 5.3,12, 24.1, 32.1, 43.4. Edat olarak // Пур. Бв. 6,11,28, 1.1,8, 17.7,11. Edat olarak
27	Изба (İzbe)	1	VII 31.12. Kulübe	VII 31.12. İzbe
28	Кабак (Kabak)	1	Пур. 9.11.	Пур. 9.11. Meyhane
29	Казак (Kazak)	1	VII 38.11. Kazak	VII 38.11. Kazak

30	Как (Kak)	14	V 9.13. Ne? // VIII 14.14. Nasıl // VIII 45.13. Nasıl // VIII 28.1. Nasıl // VIII 28.2. Nasıl // VIII 28.3. Nasıl // VII 26.6. Nasıl // V 27.5. Olarak // Прим. 7.1. // VI 3.8. Sanılır // VI 3.9. Sanılır // VII 1.9. Sanki // I 7.4. -den // IV 9.13. Böyle	V 9.13. Ne? // VIII 14.14. Ama // VIII 45.13. ile // VIII 28.1. Nasıl da // VIII 28.2. Nasıl da // VIII 28.3. Nasıl da // VII 26.6. Nasıl da // V 27.5. Gibi // Прим. 7.1. // VI 3.8. Sanki // VI 3.9. Sanki // VII 1.9. Gibi // I 7.4. Gibi // IV 9.13. Böyle
31	Капать (Kapat)	2	V 30.9. Damlamak // VI 41.1. Damlamak	V 30.9. Dolup taşmak // VI 41.1. Yağmak
32	Кисть (Kist)	1	IV 30.6. Fırça	IV 30.6. Fırça
33	Клык (Kılık)	1	V 19.10. Domuz dişi	V 19.10. Azı dişi
34	Кой (Koy)	4	I 43.13. Bağlaç olarak // Пут. Бв. 17. // Пут. Бв. 6. // III 14.14. Bağlaç olarak	I 43.13. Ki // Пут. Бв. 17. Bağlaç olarak // Пут. Бв. 6. Bağlaç olarak // III 14.14. Bağlaç olarak
35	Конь (Kon)	13	IV 38.5. At // IV 41.5. At // IV 43.6. At // Пут. 3.6. // VI 5.8. At // V 2.11. At // V 45.11. At // VI 41.9. At // Пут. 13.14. // VIII 4.8. At // I 22.9. At // VI 35.12. At // Пут. 1.8.	IV 38.5. At // IV 41.5. At // IV 43.6. At // Пут. 3.6. At // VI 5.8. At // V 2.11. At // V 45.11. At // VI 41.9. At // Пут. 13.14. At // VIII 4.8. At // I 22.9. At // VI 35.12. At // Пут. 1.8. At
36	Коса (Kasa)	1	III 18.13. Saç örgüsü	III 18.13. Örmek
37	Кот (Kot)	1	V 5.9. Kedi	V 5.9. Kedi
38	Кровать (Krvat)	1	VII 19.8. Yatak	VII 19.8. Yatak
39	Кум (Kum)	1	V 15.11. Vaftiz ata	V 15.11. Ahbap
40	Кушак (Kuşak)	1	V 2.8. Kuşak	V 2.8. Kuşak
41	Кушать (Kuşat)	5	V 28.10. Yemek // VII 18.5. İçmek	V 28.10. Yemek // VII 18.5. İçmek
42	Лань (Lan)	2	II 25.6. Alageyik // V 30.3. Alageyik	II 25.6. Ceylan // V 30.3. Ceylan
43	Лапа (Lapa)	1	V 12.9. Pençe	V 12.9. Pençe
44	Лоб (Lop)	2	VI 33.11. Alın // II 32.11. Asker yazmak	VI 33.11. Alın // II 32.11. Tıraş yapmak
45	Мало (Mala)	5	I 55.10. Az // II 39.4. Pek yok // II 2.12. Pek öyle // II 24.12. Pek // VII 26.12. Yetmez	I 55.10. Az // II 39.4. Az // II 2.12. Pek // II 24.12. Kıt // VII 26.12. Az
46	Мера (Mera)	6	IV 28.6. Sayısız // I 25.9. ... azından // III 23.9. ... azından // III 23.10. ... azından // IV 51.1. ... olmazsa // VIII 8.11. ... azından	IV 28.6. Ölçüsüz // I 25.9. En azından // III 23.9. Küçük // III 23.10. Küçük // IV 51.1. En azından // VIII 8.11. En azından
47	Мир (Mir)	15	VIII 4.14. Dünya // VII 21.14. Dünya // VI 11.14. Dünya // VI 22.7. Dünya // VII 11.8. Dünya // VII 33.13. Dünya // II 7.7. Dünya // II 15.12. Dünya // II 38.14. Dünya // VI 37.1. Dünya // IV 18.11. Dünya // IV 34.8. Yeryüzü //	VIII 4.14. Evren // VII 21.14. Dünya // VI 11.14. Dünya // VI 22.7. Dünya // VII 11.8. Dünya // VII 33.13. Dünya // II 7.7. Dünya // II 15.12. Dünya // II 38.14. Dünya // VI 37.1. Dünya // IV 18.11. Dünya // IV 34.8. Hayatta // Пут. 8.4. Huzur //

			Пыт. 8.4. // VI 32.2. Dinginlik // II 36.14. Huzur	VI 32.2. Huzur // II 36.14. Huzur
48	Мы (Mi)	1	II 31.13. Bize	II 31.13. Bize
49	Наш (Naş)	3	VI 11.13. Bizim // V 42.13. Bizim // V 17.12. Bizim	VI 11.13. Bizim // V 42.13. -ız // V 17.12. -ızın
50	He (Ne)	1	V 10.8. Olumsuzluk eki	V 10.8. Olumsuzluk eki
51	Оба (Oba)	5	I 45.9. İkimiz // II 36.1. İkisi // I 45.12. İkimizi // I 45.10. İkimize // I 45.11. İkimizin	I 45.9. İkimiz // II 36.1. Karı koca // I 45.12. İkimizi // I 45.10. İkimizi // I 45.11. İkimiz
52	Ода (Oda)	3	IV 33.11. Kaside // IV 32.14. Kaside // IV 34.3. Kaside	IV 33.11. Od // IV 32.14. Od // IV 34.3. Od
53	Одеть (Adet)	6	IV 42.6. Giyinmek // I 23.4 bis.7 Giyinmek // III 36.3. Giyinmek // I 4.7. Giyinmek // II 31.1. Giyimli	IV 42.6. Kaplanmak // I 23.4 bis. Giyinmek // III 36.3. Giyinmek // I 4.7. Giyim // II 31.1. Giyinmek
54	Он (On)	4	V 8.3. Mum // III 31.2. Onu // III 39.1. O // III 8.2. O	V 8.3. Balmumu // III 31.2. Onu // III 39.1. O // III 8.2. O
55	От (Ot)	48	I 20.12. Edat olarak // V 26.7. Edat olarak // VI 40.5. Edat olarak // VI 4.3. Edat olarak // II 26.2. Edat olarak // V 33.1. Edat olarak // VIII 49.7. Edat olarak // I 7.3. Edat olarak // II 13.14. Edat olarak // I 6.13. Edat olarak // I 29.2. Edat olarak // I 45.2. Edat olarak // I 52.2. Edat olarak // I 57.10. Edat olarak // II 1.6. Edat olarak // II 7.1. Edat olarak // II 17.3. Edat olarak // II 17.7. Edat olarak // II 24.13. Edat olarak // II 29.14. Tamlama olarak // III 14.14. // III 22.7. Edat olarak // III 24.8. Tamlama olarak // III 30.11. Edat olarak // IV 18.12. Edat olarak // IV 20.4. Edat olarak // IV 25.1. Edat olarak // IV 26.9. Edat olarak // V 13.3. Edat olarak // V 25.2. Edat olarak // V 32.14. // V 40.14. Edat olarak // VI 1.11. Edat olarak // VI 3.12. Edat olarak // VI 7.10. Edat olarak // VI 8.12. Edat olarak // VI 12.9. Edat olarak // VI 28.1. Edat olarak // VI 41.11. Tamlama olarak // VI 45.14. Tamlama olarak // VII 17.4. Edat olarak // VIII 4.1. Edat olarak // VIII 8.12. Edat olarak // VIII 10.10. Edat olarak // VIII 20.7. Edat olarak // VIII 34.8. Edat olarak // VIII 42.3. Edat olarak	I 20.12. Edat olarak // V 26.7. Edat olarak // VI 40.5. Edat olarak // VI 4.3. Edat olarak // II 26.2. Edat olarak // V 33.1. Edat olarak // VIII 49.7. Edat olarak // I 7.3. Edat olarak // II 13.14. Edat olarak // I 6.13. Edat olarak // I 29.2. Edat olarak // I 45.2. Edat olarak // I 52.2. Edat olarak // I 57.10. Edat olarak // II 1.6. Edat olarak // II 7.1. Edat olarak // II 17.3. Edat olarak // II 17.7. Edat olarak // II 24.13. Edat olarak // II 29.14. // III 14.14. // III 22.7. // III 24.8. Edat olarak // III 30.11. Edat olarak // IV 18.12. Edat olarak // IV 20.4. Edat olarak // IV 25.1. // IV 26.9. Edat olarak // V 13.3. Edat olarak // V 25.2. Edat olarak // V 32.14. // V 40.14. Edat olarak // VI 1.11. Edat olarak // VI 3.12. Edat olarak // VI 7.10. Edat olarak // VI 8.12. Edat olarak // VI 12.9. Edat olarak // VI 41.11. Tamlama olarak // VI 45.14. Tamlama olarak // VII 17.4. Edat olarak // VIII 8.12. Edat olarak // VIII 10.10. Edat olarak // VIII 20.7. Edat olarak // VIII 34.8. Edat olarak // VIII 42.3. Edat olarak // VIII 44.2. Edat olarak

7 Дважды (İki kez anlamına gelmektedir).

			olarak // VIII 44.2. Tamlama olarak	
56	Пар (Par)	2	IV 47.4. Buhar // III 37.4. Buhar	IV 47.4. Buhar // III 37.4. Buhar
57	Пара (Para)	3	I 30.10. çift // V 45.12. çift // VII 51.4. çift	I 30.10. İki // V 45.12. İki // VII 51.4. çift
58	Пир (Pir)	11	VIII 1.11. Şölen // V 31.5. Şölen // VI 20.14. Şölen // II 11.4. Şölen // I 36.13. Şölen // III 30.1. Şölen // VIII 3.5. Şölen // VI 45.7. Şölen // VIII 3.7. Şölen // VIII 5.2. Şölen // V 36.11. Şölen	VIII 1.11. Şölen // V 31.5. Şölen // VI 20.14. Şölen // II 11.4. Ziyafet // I 36.13. Şölen // III 30.1. Şölen // VIII 3.5. Şölen // VI 45.7. Şölen // VIII 3.7. Şölen // VIII 5.2. Şölen // V 36.11. Ziyafet
59	Погода (Pagoda)	2	V 1.1. Hava // I 50.3. Hava	V 1.1. Hava // I 50.3. Hava
60	Пола (Pala)	2	VI 24.12. Perdelerin etekleri // IV 35.7. Etek	VI 24.12. Perde // IV 35.7. Ceket
61	Полка (Polka)	4	VI 29.6. Yuva // I 44.5. Raf // I 44.13. Raf // VIII 46.8. Raf	VI 29.6. Yerine // I 44.5. Raf // I 44.13. Yerine // VIII 46.8. Raf
62	Постель (Pastel)	7	I 35.2. Yatak // IV 23.8. Yatak // IV 50.3. Yatak // VII 43.9. Yatak // V 10.10. Yatak // VI 24.8. Yatak // VI 1.10. Yatak	I 35.2. Yatak // IV 23.8. Yatak // IV 50.3. Yatak // VII 43.9. Yatak // V 10.10. Yatak // VI 24.8. Yatak // VI 1.10. Yatak
63	Путь (Put)	11	V 2.2. cıdır // VII 55.3. Yol // VIII 28.14. Yol // III 5.14. Yol // I 53.13. Yol // Пут. 3.10. // VII 30.14. Yolculuk // VII 20.11. Yol // VIII 4.4. Yol // VI 45.13. Yol // VIII 48.11. Yol	V 2.2. Yol // VII 55.3. Yol // VIII 28.14. Yürüme // III 5.14. Yol // I 53.13. Alışkanlık // Пут. 3.10. Yol // VII 30.14. Yolculuk // VII 20.11. Yol // VIII 4.4. Yol // VI 45.13. Yol // VIII 48.11. Yolculuk
64	Раб (Rab)	4	Пут. 19.8. // II 4.8. Köle // VIII 45.14. Köle // II 36.13. Kul	Пут. 19.8. Köle // II 4.8. Köle // VIII 45.14. Köle // II 36.13. Kul
65	Рай (Ray)	2	Пут. 15.7. // VIII 27.14. Cennet	Пут. 15.7. Cennet // VIII 27.14. Cennet
66	Рана (Rana)	2	VI 32.4. Yara // VI 18.1. Yara	VI 32.4. Yaralanmak // VI 18.1. Yara
67	Решить (Reşit)	7	V 24.10. çözüm bulmak // II 4.13. Verdiler karar // III 6.14. Verilmişti karar // VI 35.4. Verdi yargısını // VIII 47.3. Olmuştur belli // VIII O. ⁸ 59. Kesin // VI 12.10. çözülmek	V 24.10. çözmek // II 4.13. Karar verdiler // III 6.14. Karar verilmişti // VI 35.4. Demek // VIII 47.3. çizilmek // VIII O.59. Belli // VI 12.10. Giderilmek
68	Рок (Rok)	1	VIII 51.8. Yazgı	VIII 51.8. Kader

⁸ Письмо Онегина к Татьяне (Sözlükte O harfiyle yapılan kısaltma 'Onegin'in Tatyana'ya Mektubu'nu açıklamaktadır).

69	Сам (Sam)	21	VI 9.14. Kendi kendisi // IV 22.11. Kendi kendisi // II 25.11. Kendi kendisi // Пыр. 9.14 // I 12.13. Kendi kendisi // II 23.11. Kendi // II 34.4. Kendisi // IV 7.7. Kendisi // IV 10.13. Kendisi // IV 48.10. Kendin // V 41.13. Kendisi // VI 6.7. Kendisi // VI 9.14. Kendi kendisi // VI 34.6. Kendisi // VIII 0.57. Kendi kendime // Пыр. Bv. 23. // V 28.7. Bizzat // II 29.13. Kendisi // V 4.2. Kendisi // VII 29.13. Kendisi // I 56.14. Kendimize	VI 9.14. Kendi // IV 22.11. Kendi kendini // II 25.11. Hatta // Пыр. 9.14. Ama bana // I 12.13. Kendinden // II 23.11. // II 34.4. // IV 7.7. Kendileriyle // IV 10.13. Bile // IV 48.10. Kendin // V 41.13. // VI 6.7. // VI 9.14. // VI 34.6. // VIII 0.57. Kendi kendime // Пыр. Bv. 23. - da // V 28.7. Bizzat // II 29.13. - da // V 4.2. Kendi de // VII 29.13. Bizzat // I 56.14. Biziz sanki
70	Сан (San)	1	VIII 28.3. San	VIII 28.3. Mevki
71	Сани (Sani)	6	VII 38.9. Kızak // V 4.6. Kızak // VI 35.9. Kızak // V 3.11. Kızak // V 25.8. Kızak // VIII 39.10. Kızak	VII 38.9. Kızak // V 4.6. Kızak // VI 35.9. Kızak // V 3.11. Kızak // V 25.8. Kızak // VIII 39.10. Kızak
72	Санки (Sanki)	2	VI 25.9. Kızak // I 16.1. Kızak	VI 25.9. Kızak // I 16.1. Kızak
73	Север (Sever)	1	VII 29.12. Kuzey	VII 29.12. Kuzey
74	Семь (Sem)	1	VII 35.14. Yedi	VII 35.14. Yedi
75	Сеть (Set)	3	IV 7.4. Ağ // I 12.6. Ökse // III 25.7. Ağ	IV 7.4. Oyun // I 12.6. Başına çorap örmek // III 25.7. Tuzak
76	Сирень (Siren)	1	III 38.12. Leylak	III 38.12. Leylak
77	Соль (Sol)	2	VIII 23.6. İri // VII 44.7. Tuz	VIII 23.6. Tuz // VII 44.7. Börek
78	Сон (Son)	42	VI 43.14. Uyku // VIII 21.10. Düş // V 11.1. Düş // VIII 1.14. Düş // II 10.4. Düş // III 7.43. Düş // V 24.11. Düş // VI 1.8. Düş // VIII 20.10. Düş // VI 7.6. Düş // IV 44.3. Uyku // VI 21.11. Uyku // VII 3.10. Düş // I 54.7. Uyku // III 9.11. Uyku // III 12.2. Uyku // III 12.6. Uyku // III 7.4. Düş // VII 1.6. Uyku // II 22.2. Düş // III 39.4. Düş // IV 11.7. Düş // VI 2.10. Uyku // VI 24.2. Uyku // I 30.13. Düş // VII 41.8. Düş // VII 47.8. Düş // VIII 21.10. Düş // V 21.14. Düş // VI 28.7. Düş // VIII 50.10. Düş // I 55.4. Düş // VI 36.14. Düş // VIII 36.11. Düş // Пыр. 8.10. // V 22.14. Düş // IV 45.14. Düş // VI 46.4. Düş // V 5.3. Düş // VIII 10.5. Düş // III 13.13. Düş // VIII 1.14. Düş	VI 43.14. Rüya // VIII 21.10. Rüya // V 11.1. Rüya // VIII 1.14. Rüya // II 10.4. Uyku // III 7.43. Rüya // V 24.11. Rüya // VI 1.8. Uyku // VIII 20.10. Rüya // VI 7.6. Rüya // IV 44.3. Uyanınca // VI 21.11. Uyku // VII 3.10. Rüya // I 54.7. Uyku // III 9.11. Hülya // III 12.2. Rüya // III 12.6. Rüya // III 7.4. Rüya // VII 1.6. Uyanıp // II 22.2. Rüya // III 39.4. Rüya // IV 11.7. Rüya // VI 2.10. Uyuyor // VI 24.2. Küttük gibi uyumak // I 30.13. Uyku // VII 41.8. Rüya // VII 47.8. Rüya // VIII 21.10. Rüya // V 21.14. Rüya // VI 28.7. Uyku // VIII 50.10. Rüya // I 55.4. Rüya // VI 36.14. Rüya // VIII 36.11. Rüya // Пыр. 8.10. Rüya // V 22.14. Rüya // IV 45.14. Rüya // VI 46.4. Rüya // V 5.3. Rüya // VIII 10.5. Rüya // III 13.13. Rüya // VIII 1.14. Rüya

79	Сор (Sor)	1	Пут. 10.4.	Пут. 10.4. çöp
80	Спор (Spor)	11	I 5.12. Tartışma // II 16.1. Tartışma // VII 11.14. Tartışma // V 21.1. Tartışma // I 46.12. Tartışma // VII 11.14. Tartışma // I 5.12. Tartışma // Пут. 17.10. // IV 45.14. Tartışma // VIII 3.5. Tartışma // II 16.1. Tartışma	I 5.12. Tartışma // II 16.1. Tartışmak // VII 11.14. Tartışma // V 21.1. Tartışma // I 46.12. Tartışma // VII 11.14. Tartışma // I 5.12. Tartışma // Пут. 17.10. Şamata // IV 45.14. Tartışma // VIII 3.5. Tartışma // II 16.1. Tartışmak
81	Суд (Sud)	4	II 16.8. Yargı // IV 12.14. Yargı // VI 10.2. Yargı // VII 27.6. Yargı	II 16.8. Akıl terazisi // IV 12.14. Yargı // VI 10.2. Mahkeme // VII 27.6. Mahkeme
82	Сыр (Sır)	1	I 16.13. Peynir	I 16.13. Peynir
83	Так (Tak)	93	II 4.13. // IV 17.1. Böyle // VIII 8.2. Hâlâ (так же) // I 42.9,10 bis, 11, 12 bis, 13. Öyle // VI 19.14. Hiç // IV 19.1. Öyle // IV 21.5. Öyle // VII 44.10. Şöyle // VII 44.11. Şöyle // VII 44.12. Şöyle // VIII 0.36. Öyle // I 26.10. Zaten // IV 18.10. Türlü türlü // VI 45.3. Olsun varsın // II 5.2. // I 2.1. // I 47.13. Öyle // I 55.12. Böyle // I 57.7. Öyle // II 13.13. Böyle // II 18.11. Böyle // II 36.1. Böylece // II 38.9. Öyle // III 7.7. Böyle // III 18.6. Öyle // III 40.9. Böyle // III 40.12. Böyle // IV 9.1. Böyle // IV 10.8. Böyle // IV 16.8. Öyle // IV 16.10. Böyle // IV 17.1. Böyle // IV 21.12. Böylece // IV 23.13. Böyle // IV 31.9. Öyle // IV 51.2. // V 7.3. Böyle // V 35.3. Böyle // VI 4.14. Böyle // VI 23.1. Böyle // VI 31.4. Böyle // VII 45.7. Öyle // VII 45.8. Öyle // VII 45.13 bis,14. Öyle // VII 54.1. Böylece // VIII 18.14. Öyle // VIII 29.12. Öyle // Прим. 7.2. // I 33.14. Böyle // III 17.1. Öyle // III 24.7. Böylesi // III 27.12. Öyle // IV 19.14. Öyle // IV 24.13. Ki // V 9.3. bis, Öyle // V 18.6. Pek // V 22.11. Böyle // VI 10.6. Öyle // VI 14.1. Öyle // VII 48.5. Öylesine // VIII 9.1. Öyle // VIII 20.14 bis, Öyle // VIII 35.11. // VIII 38.1. Öyle // VIII 42.12. // VIII 47.1. Ne kadar // VIII 47.2. Ne kadar // Прим. 43.4. // III 35.13. Hiç // VI 19.14. Hiç // I 5.3. Demek // VIII 18.1. Demek // VIII 18.5. Öyleyse // VI 45.1. Evet // VII 11.9. Öyle // VIII 7.13. Evet // I 6.2. Bu yüzden // IV 32.13. Öyle // III 7.64.	II 4.13. Ki // IV 17.1. İşte böyle // VIII 8.2. Yine // I 42.9,10 bis, 11, 12 bis, 13. Öyle // VI 19.14. Hiç // IV 19.1. Hiç // IV 21.5. Öyle // VII 44.10. Nasıl // VII 44.11. Nasıl // VII 44.12. Nasıl // VIII 0.36. Öyle // I 26.10. -da // IV 18.10. Öyle // VI 45.3. Öyle // II 5.2. // I 2.1. Böyle // I 47.13. // I 55.12. Böyle // I 57.7. Böylece // II 13.13. Böyledir // II 18.11. Böyle // II 36.1. Böyle // II 38.9. Böylece // III 7.7. Sanki, gibi // III 18.6. Yani // III 40.9. -de // III 40.12. -da // IV 9.1. Böyle // IV 10.8. Sanki // IV 16.8. Gibi // IV 16.10. Böyle // IV 17.1. Böyle // IV 21.12. Yoksa // IV 23.13. Böylece // IV 31.9. -de // IV 51.2. Böyle // V 7.3. Böyle // V 35.3. -da // VI 4.14. Böyle // VI 23.1. Böyle // VI 31.4. Böyle // VII 45.7. Yine // VII 45.8. Yine // VII 45.13 bis,14. Yine hep // VII 54.1. Böyle // VIII 18.14. Öyle // VIII 29.12. Böyledir // Прим. 7.2. Böyle // I 33.14. Böyle // III 17.1. çok // III 24.7. Fazlasıyla // III 27.12. // IV 19.14. Üstelik // IV 24.13. çok // V 9.3. bis. Öyle // V 18.6. // V 22.11. Şey // VI 10.6. // VI 14.1. // VII 48.5. Böyle // VIII 9.1. Böyle // VIII 20.14. bis. Böyle // VIII 35.11. -da // VIII 38.1. Öyle // VIII 42.12. // VIII 47.1. O kadar // VIII 47.2. O kadar // Прим. 43.4. // III 35.13. Yani // VI 19.14. Hiç // I 5.3. Bu // VIII 18.1. Nasıl // VIII 18.5. Öyleyse // VI 45.1. Demek // VII 11.9. Tabii // VIII 7.13. Evet // I 6.2. Fakat // IV 32.13. Değil mi? // III 7.64. Öyle // V 10.7. Öyle // VI 45.3. Öyle // VIII 0.57. Öyle // VIII 40.2. Öyle

			Öyle // V 10.7. Olsun varsın! (так и быть) // VI 45.3. Olsun varsın! (так и быть) // VIII O.57. Her ne olursa (так и быть) // VIII 40.2. ve işte (точно так)	
84	Там (Tam)	19	VII 54.9. Orada // I 18.1. Orada // V 16.13. Ötede // II 34.13. bis. Şurası, burası // III 25.9. Orada // IV 48.11. Orada // I 2.13. Orada // I 15.5.Şurada bis, 12. Orada // I 16.6. Orada // I 18.5. Orada // I 18.8. Orada // I 18.10. Orada // I 18.12. Orada // I 18.13. Orada // II 1.10. Beri // Пыт. 16.2.	VII 54.9. Orada // I 18.1. Orada // V 16.13. Şurada // II 34.13. bis. Sonra // III 25.9. Sonra // IV 48.11. Orada // I 2.13. Orada // I 15.5 bis, 12. Orada // I 16.6. Orada // I 18.5. Orada // I 18.8. Orada // I 18.10. Oraya // I 18.12. Orada // I 18.13. Orada // II 1.10. Orada // Пыт. 16.2. Orada
85	Тень (Ten)	18	Пыт. 12.14. // VIII 30.8. Gölge // VI 40.13. Gölge // I 36.3. Gölge // I 55.13. Gölge // II 28.8. Gölge // I 27.12. Gölge // III 41.6. Görüntü // I 54.14. Gölge // VIII 30.8. Gölge // VIII 46.13. Gölge // IV 38.2. Gölge // IV 23.13. Gölge // III 38.5. Gölge // III 41.6. Görüntü // Пыт. 12.14. // V 21.3. Gölge // VI 24.3. Gölge	Пыт. 12.14. Gölge // VIII 30.8. Gölge // VI 40.13. Gölge // I 36.3. Gölge // I 55.13. Gölge // II 28.8. Karanlık // I 27.12. Gölge // III 41.6. Gölge // I 54.14. Gölge // VIII 30.8. Gölge // VIII 46.13. Gölge // IV 38.2. Gölge // IV 23.13. Gölgelemek // III 38.5. Gölge // III 41.6. Gölge // Пыт. 12.14. Gölge // V 21.3. Gölge // VI 24.3. Gölge
86	Ток (Tok)	1	I 16.8. Huzme	I 16.8.
87	Топ (Top)	1	V 17.8. Ses	V 17.8. Takırtı
88	Труп (Trup)	1	VI 35.9. Ölü	VI 35.9. Ceset
89	Туз (Tuz)	1	VI 5.3. İskambil ası	VI 5.3. İskambil kağıdı
90	Тут (Tut)	23	VIII 24.1. Burada // V 16.12. Şurada // VI 23.3. Burada // IV 18.4. Burada // VII 33.7. Burası // VIII 24.5. Burada // VIII 24.7. Burada // VIII 24.9. Burada // VIII 24.11. Burada // VIII 25.1. Burada // VIII 26.1. Burada // III 2.1. Burada // IV 29.1. Burada // IV 29.3. Burada // IV 29.6. Burada // IV 33.12. Burada // V 3.4. Burada // V 16.5. Buna // VI 23.3. Burada // Пыт. 13.4. // VII 42.13. Bu anda // II 37.13. Oracıkta // VII 27.3. Oracıkta	VIII 24.1. Orada // V 16.12. Orada // VI 23.3. Burada // IV 18.4. // VII 33.7. Burasından // VIII 24.5. Orada // VIII 24.7. // VIII 24.9. // VIII 24.11. // VIII 25.1. Orada // VIII 26.1. Orada // III 2.1. Bunda // IV 29.1. Orada // IV 29.3. Orada // IV 29.6. Oraya // IV 33.12. Burada // V 3.4. Burada // V 16.5. // VI 23.3. Burada // Пыт. 13.4. Bu // VII 42.13. Aniden // II 37.13. Orada // VII 27.3. Hemen
91	Уста (Usta)	14	V 29.2. Ağız // I 49.13. Dudak // III 27.13. Dudak // I 20.12. Dudak // III 28.5. Dudak // VIII 22.9. Dudak // VIII O.25. Dudak // VIII 42.3. Dudak // I 33.10. Dudak // I 33.6. Dudak // II 15.7. Dudak // III 16.7. Dudak // III 27.13. Dudak // VII 8.14. Dudak	V 29.2. çene // I 49.13. Dudak // III 27.13. Dudak // I 20.12. Ağız // III 28.5. Dudak // VIII 22.9. Dudak // VIII O.25. Dudak // VIII 42.3. Dudak // I 33.10. Dudak // I 33.6. Dudak // II 15.7. // III 16.7. Dudak // III 27.13. Dudak // VII 8.14. Dudak

92	Фора (Fora)	1	Пут. 19.13.	Пут. 19.13.
93	Халат (Halat)	3	VI 25.3. Sabah üstlüğü // VI 38.8. Üstlük // II 34.4. Ev üstlüğü	VI 25.3. Sabahlık // VI 38.8. Sabahlık // II 34.4. Sabahlık üstlüğü
94	Хор (Hor)	6	VII 11.13. Koro // I 19.5. Koro // VIII 4.13. Koro // III 39.10. Koro // VII 44.13. Koro // V 9.2. Koro	VII 11.13. Koro // I 19.5. Koro // VIII 4.13. Koro // III 39.10. Hep beraber // VII 44.13. Koro // V 9.2. Koro
95	Через (çerez)	3	V 12.13. Üzerinden // V 11.11. Üzerinden // VII 21.2. Sonra	V 12.13. Üstünden // V 11.11. Üstüne // VII 21.2. Ertesi gün
96	Чин (çin)	3	VIII 7.4. Rütbe // II 35.14. Rütbe // VIII 10.11. Rütbe	VIII 7.4. Rütbe // II 35.14. Rütbe // VIII 10.11. Unvan
97	Шаг (Şak)	6	V 12.12. Adım // V 13.2. Adım // VI 29.11. Adım // I 1.8. Adım // VI 30.4. Adım // VI 30.9. Adım	V 12.12. Adım // V 13.2. Adım // VI 29.11. Adım // I 1.8. Adım // VI 30.4. Adım // VI 30.9. Adım
98	Шут (Şut)	2	Прим. 16.2. // V 26.14. Soyтары	Прим. 16.2. Soyтары // V 26.14. Soyтары
99	Юг (Yuh)	2	Пут. 11.6. // IV 40.12. Güney	Пут. 11.6. Güney // IV 40.12. Güney
100	Я (Ya)	4	VIII O.37. Şahıs eki // VIII O.39. Şahıs eki // VIII O.40. Şahıs eki // IV 18.13. Şahıs eki	VIII O.37. Şahıs eki // VIII O.39. Şahıs eki // VIII O.40. Şahıs eki // IV 18.13. Şahıs eki
101	Яд (Yad)	1	III 15.9. Zehir	III 15.9. Ağu

Sesteş kelimeler konusunda karşılaşılan zorluklar

Sesteş kelimeler konusunda karşılaşılan en temel problem çeviri ile ilgilidir. Tercüme edilen metindeki kelime ya da kelimelerin yanlış anlamda kullanılması Rusça kelimelerin çevirmen tarafından yanlış anlaşılmasına ve çeviri sırasında tercih edilen kelimenin özgün metindeki anlamı verememesine sebep olmaktadır. Rusçayı öğrenme sürecinde, yabancı öğrencilerde dilbilgisi hatalarıyla birlikte sıklıkla kelime kullanımıyla ilgili hatalar görülmektedir. Kelimelerle ilgili hatalar arasında, özgün dildeki kelime için Türkçede isabetli bir karşılığın bulunamamış olması metnin yanlış yorumlanmasına neden olmaktadır (Azimov ve Şukin, 2009).

Rus dilbilimci Akulenko, 'çevirmenin sahte dostları'nı çevirirken, çalışmanın gerçekleştiği dillerin kültürlerindeki bireysel dil unsurlarını veya tüm sistemi dikkate almanın önemli olduğunu düşünmektedir. Yani, farklı ulusların gerçeklerini hesaba katmak gerekir. Örneğin: Rusçada 'limonata' (лимонат) kelimesi herhangi bir meyvenin suyuyla hazırlanmış soğuk meşrubat anlamına gelir. İngilizcede 'lemonade' ise limon suyuna sahip bir içecektir. Bu nedenle, adlandırılmış kelimelerin benzer olmasına rağmen ortak hiçbir yanı yoktur (Kuznetsova, 2021, s. 76).

Puşkin'in *Yevgeni Onegin* adlı eserindeki sesteş kelimeler üzerine yapılan bu analiz sonucunda aşağıdaki sonuçlara varılmıştır:

1) Yaran (2003) eserin çevirisine 10. Bölüm ve *Onegin'in Seyahatinden Parçalar* kısmını eklememiştir. Gürses (2017) ise eklemiştir. Bilim adamları arasında özellikle 10. Bölümün eserin orijinaline dâhil olup olmadığına henüz bir fikir birliği olmasa da ünlü Rus edebiyat bilgini ve eleştirmeni Yuri Lotman bu konuya dair düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir:

Onuncu bölüm Puşkin tarafından imha edildi ve romanın kanonik metnine dâhil değildir. Yazarı böyle bir karar almaya iten koşullar ne olursa olsun, romanın bizim için kalan tek tam metni, bizzat yazarın okuyucuya eksiksiz olarak sunduğu ve Rus okuyucu kitlesinin ve eleştirmenlerinin bilincine Yevgeni Onegin adı altında giren metindir. Bu, Belinski ve Apollon Grigoryev, Tolstoy ve Dostoyevski'nin okuduğu metindir. Bu metnin çarpıtılmış, eksik olduğu ve Puşkin'in romanı hakkında yargıya varmak için bir tür varsayımsal "son" ile desteklenmesi gerektiği fikri son derece yanlıştır ve Yevgeni Onegin'in yenilikçi poetikasının yanlış anlaşılmasına dayanmaktadır (Lotman, 1983, s. 391).

2) Bazı sesteş kelimeler her iki çevirmen tarafından Türkçeye tercüme edilmemiştir. Bu kelimeler tabloda boş bırakılmıştır. Bazı sesteş kelimeler ise Türkçeye çok farklı şekilde tercüme edilmiştir. Örneğin:

№	Sesteş Kelime	Yaran (2003)	Gürses (2017)
1	изба	VII 31.12. Kulübe	VII 31.12. İzbe
2	люб	II 32.11. Asker yazmak	II 32.11. Tıraş yapmak
3	халат	II 34.4. Ev üstlüğu	II 34.4. Sabahlık
4	ток	I 16.8. Huzme	I 16.8. -
5	полка	VI 29.6. Yuva	VI 29.6. Yerine
6	соль	VII 44.7. Tuz	VII 44.7. Börek
7	... речка, льдом одета	IV 42.6. Giyinmek	IV 42.6. Kaplanmak

3) Sesteş kelimeler aracılığıyla eserin çevirisini tamamen kontrol etme şansı bulduğumuz için başka çeviri hatalarıyla da karşılaşmış bulunmaktayız. Örneğin:

№	Sesteş Kelime	Yaran (2003)	Gürses (2017)
1	Да, видно, почта задержала.	Anlaşılan, arabası biraz oyalanmıştır (s. 148).	Anlaşılan, mektup gitmemişti (s. 156).

çevirinin doğrusu 'Anlaşılan, mektup gecikmişti ya da mektup gitmemişti' şeklinde olmalıdır. 'Почта' kelimesi Rus dilinde araba anlamına gelmemektedir

4) Eserde kelime seğımi ve kelimelerin ahengi çeviriyi farklı bir boyuta getirmektedir. Aşağıdaki örnekte her iki çevirmenin kelime ve duygu aktarımı farklı bir şekilde karşımıza çıkmaktadır.

III 22	Yaran (2003, s. 130)	Gürses (2017, s. 138)
<i>Я знал красавиц недоступных,</i>	<i>Ben güzeller tanıdım ulaşılmaz,</i>	<i>Erişilmez fettanlar tanıdım,</i>
<i>Холодных, чистых, как зима,</i>	<i>Soğuk, katışsız kış mevsimi gibi,</i>	<i>Kış gibi, soğuk, tertemiz,</i>
<i>Неумолимых, неподкупных,</i>	<i>Aman tanımaz, gönü kazanılmaz,</i>	<i>Dilsiz, elde edilmez,</i>
<i>Непостижимых для ума;</i>	<i>Halleri hiç kavranılmaz us için;</i>	<i>Anlaşılmaz her biri akılla;</i>
<i>Дивился я их спеси модной,</i>	<i>şaştım onların son moda kibirlerine,</i>	<i>Moda olan kibirlerine şaştım,</i>
<i>Их добродетели природной,</i>	<i>Onların şaştım doğadan erdemlerine,</i>	<i>Doğuştan iyiliklerine,</i>

<i>И, признаюсь, от них бежал,</i>	<i>Ve, itiraf ederim, onlardan uzak durdum,</i>	<i>Ve itiraf edeyim, kaçtım</i>
<i>И, мнится, с ужасом читал</i>	<i>Ve, öyle geliyor ki, dehşetle okudum</i>	<i>Ve tabii, dehşetle okudum</i>
<i>Над их бровями надпись ада:</i>	<i>Kaşları üzerinde onların birer tamu yazıtı:</i>	<i>Alınlarında cehennemim imzasını:</i>
<i>Оставь надежду навсегда.</i>	<i>Sonsuza dek sen bir yana bırak umudu.</i>	<i>Hiç boş yere umutlanma.</i>
<i>Внушать любовь для них беда,</i>	<i>Onlar için felakettir uyandırmak aşk duygusu,</i>	<i>Onlara beslenen aşk bir bela,</i>
<i>Пугать людей для них отрада.</i>	<i>İnsanları ürkütmek onlar için zevktir.</i>	<i>İnsanı ürkütmek sevinç onlara.</i>
<i>Быть может, на брегах Невы</i>	<i>Olabilir ki, Neva kıyılarında</i>	<i>Belki siz de, Neva kıyılarında</i>
<i>Подобных дам видали вы.</i>	<i>çok gördüğümüz olmuştur böyle kadınlar.</i>	<i>Görmüşsünüzdür bu kadınları.</i>

5) Eserin Rusça orijinalindeki notlar kısmındaki sıralama ile her iki çevirmenin eserin tercümesinde yapmış oldukları sıralama birbirinden farklıdır.

Sonuç

Sonuç olarak Puşkin'in *Yevgeni Onegin* adlı eserinde çok sayıda Rusça-Türkçe sesteş kelime kullanılmaktadır. Bu kelimeleri Türkçeye çevirirken her iki çevirmenin çoğu yerde birbirinden farklı Türkçe karşılıkları seçtiğini gözlemlemekteyiz.

Sesteş kelimeler kültürlerarası iletişim süreçlerinde ciddi bir engele dönüşebiliyor, yanlış anlaşılmalara neden olabiliyor. Bu nedenle çevirmenin bu tür kelimelerin tercümesi sırasında dikkatli olması gerekmektedir. çünkü güncel Rusça sözlükler sorunun çözümünde yeterli olmayabiliyor. Büyük Rus yazarlarının tüm eserlerinde kullanılan kelimeleri temel alan çok sayıda Rusça sözlük bulunmaktadır. Bu bağlamda Puşkin'in eserlerindeki kelimeler analiz edilirken mutlaka *Puşkin Dili Sözlüğü* kullanılmalıdır. Örneğin, *Yevgeni Onegin*'de geçen 'кум' kelimesi Yaran (2003) tarafından ilk anlamına sadık kalınarak 'vaftiz ata' olarak çevrilmiştir (s. 212). Ancak *Puşkin Dili Sözlüğü*'nde bu kelimenin ikinci anlamı 'bir erkeğe dostça hitap' (Дружеское обращение к мужчине) olarak ifade edilmiştir (Slovar yazıkı Puşkina, tom 2, s. 456).

Tercüme edilmeyen bazı kelimeler açısından çevirmenlere hak vermekle birlikte bu tür kelimeler için okuyucuya dipnot vererek ya da kitabın sonunda bölüm şeklinde açıklama yapılması çok faydalı olacaktır. Bazı Rusça kelimelerin bizim dilimizde karşılığı olmamasına rağmen kelimenin hangi anlamda nasıl kullanıldığına dair okuyucuya bilgi verilmesi çeviribilim açısından doğru bir yöntem olacaktır. Metindeki anlam ve ahengin bozulmaması elbette ki çok önemlidir, ancak kelime çevrilemiyor olsa bile okuyucuyla bunu paylaşmak gerekmektedir. Özellikle de Rusça metinlerin çevirisiyle uğraşanlar için hangi türde kelimelerin edebî dilde çevrilemediğini bilmek önem arz etmektedir.

Ayrıca şunu da belirtmekte fayda vardır. Rusçada birçok dilden sesteş kelime bulunmaktadır. Dolayısıyla sadece Rusça-Türkçe sesteş kelimeler değil, Rusça-İngilizce, Rusça-Fransızca, Rusça-Almanca, Rusça-Arapça gibi diğer diller arasındaki sesteş kelimelerin de öğrenilmesi ve öğretilmesi Rus filolojisi açısından yarar sağlayacaktır. Rus filolojisi alanında eğitim öğretim faaliyetleri yürüten

bölümlerin Sözcükbilim derslerinde sesteş kelimelerin öğretilmesi özellikle tercümanlık mesleğini icra edecek uzmanlara katkı sağlayacak ve başarı getirecektir.

Kaynakça

- Ahmanova, O. (1974). *Slovar omonimov russkogo yazıka*. Moskova: Sovetskaya entsiklopediya.
- Aksan, D. (1987). *Anlambilimi ve Türk anlambilimi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi Yayını.
- Akulenko, V. (1969). *Anglo-russkiy i russko-angliyskiy slovar "lojnih družey perevodçika"*. Moskova: Sovetskaya entsiklopediya.
- Azimov, E. & Şukin, A. (2009). *Noviy slovar metodiçeskih terminov i ponyatij (teoriya i praktika obuçeniya yazıkam)*. Moskova: İkar.
- Doğın, E. (2020). Türkiye Türkçesinin bilinen ilk sesteş kelimeler sözlüğü Lisânımızda Elfâz-ı Müteşâbihe (1924) adlı eser üzerine. *Uluslararası Türk Lehçe Araştırmaları Dergisi (TÜRKLAD)*, 4 (2), 229-249.
- Efremova, T. (2008). *Tolkoviy slovar omonimov russkogo yazıka*. Moskova: Avanta+
- Gotlib, K.G. (1972). *Nemetsko-russkiy i russko-nemetskiy slovar "lojnih družey perevodçika"*. Moskova: Sovremennaya entsiklopediya.
- Kalyuta, A. & Demirel, M. (2005). *Rusça sesteş kelimeler sözlüğü*. İstanbul: Multilingual.
- Koessler, M. & Derocquigny, J. (1928). *Les faux amis ou Les pièges du vocabulaire anglais*. Paris: Vuibert.
- Kolesnikov, N. (1976). *Slovar omonimov russkogo yazıka*. Tiflis: Izd-vo Tbilissk. un-ta.
- Kuznetsova, E. (2021, April 15-16). Mejjazıkoviye omonimi i paronimi kak perevodçeskaya problema. *Yazık: kategorii, funktsii, reçevoye deystviye*. Moskova, Kolomna.
- Lastochkina, E. (2016). *Leksiko-semantiçeskiye osobennosti omonimov v mariyskom yazıke*. Tapry: University of Tartu Press.
- Lingvistiçeskiy ensiklopediçeskiy slovar. (2012). *Omonimiya*. <https://slovar.cc/rus/lingvist/1466196.html> Erişim tarihi: 20.11.2022.
- Lotman, Ju. (1983). *Roman A. S. Pushkina «Evgenij Onegin»*. *Komentarij: posobie dlja uchitelja*. Leningrad: Prosveshhenie.
- Manakin, V. (2004). *Sopostavitelnaya leksikologiya*. Kiev: Znaniya.
- Muravyov, V. (1985). *Lojnyye družya perevodçika (russko-frantsuzskiy slovar)*. Moskova: Prosveřeniye.
- Ojegov, S. & Şvedova, N. (2006). *Tolkoviy slovar russkogo yazıka: 80 000 slov i frazeologiçeskih vırajenij*. Moskova: OOO "A TEMP".
- Onlayn-çitat.RF (2017). *Yevgeni Onegin*. A. S. Puşkin. <https://xn---7sbb5adknde1cb0dyd.xn--p1ai/> Erişim tarihi: 20.09.2022.
- Puşkin, A. (2003). *Yevgeni Onegin*. çev. Azer Yaran, 2. bsk., İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Puşkin, A. (2017). *Yevgeni Onegin*. çev. Sabri Gürses, İstanbul: Alfa Yayınları.
- Reformatski, A. (1996). *Vvedeniye v yazıkovedeniye*. Moskova: Aspekt Press.
- Slovar yazıka Puşkina*, C. (2000). V 4-h tomah. Otv. red. akad. AN SSSR VV Vinogradov. Moskova: Azbukovnik.
- Stroy, M. (2021). Mejjazıkoviye omonimi kak perevodçeskaya problema. *Matritsa nauchnogo poznaniya*, (7-1), 82-86.
- Şipova, E. (1976). *Slovar turkizmov v russkom yazıke*. Alma-Ata: Nauka.

Tihonov, A., Tihonova, E., Tihonov, S., çupaşeva, O., & Zueva, M. (2001). *Kompleksnyy slovar russkogo yazıka*. Moskova: Russkiy yazık.

Türk Dil Kurumu Sözlükleri. (2011). *Güncel Türkçe sözlük*. <https://sozluk.gov.tr/> Erişim tarihi: 02.09.2022.

Vişnyakova, O. (1984). *Slovar paronimov russkogo yazıka*. Moskova: Russkiy yazık.